

Bukovščica

Anej Čalič in Blaž Korent

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za arhitekturo
Smer urbanizem

RURALNO NAČRTOVANJE
ŠKOFJA LOKA

MENTORJI

izr. prof. dr. Alenka Fikfak
asist.: Janez Peter Grom u.d.i.a
asist.: Kristijan Lavtižar mag.inž.urb

AVTORJI

AnejČalič
Blaž Korent

Revitalizacija središča naselja Bukovščica

2020/2021

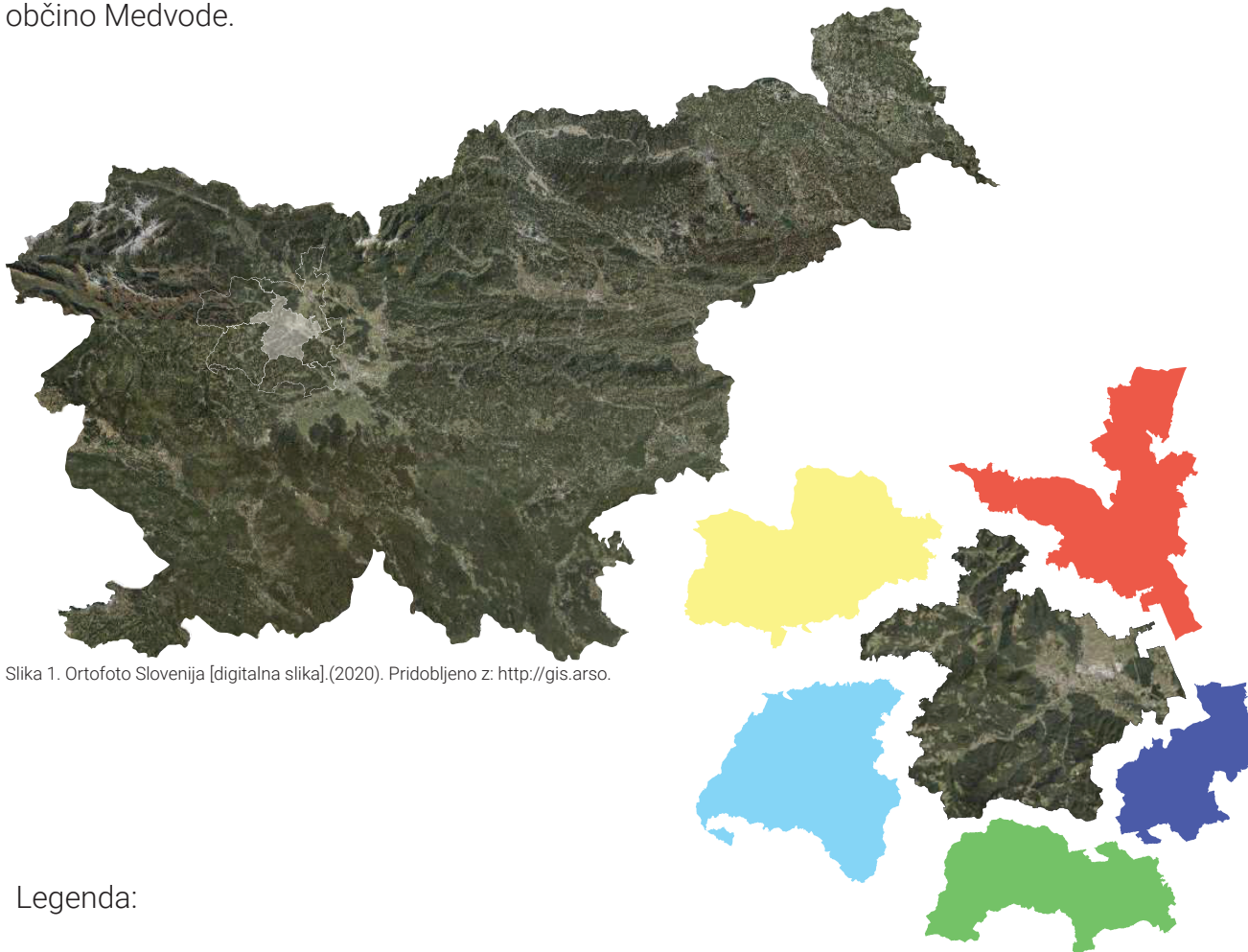
KAZALO VSEBINE

1. Regionalna umestitev	
1.1. Lokacijska opredelitev občine Škofja	4
1.2. Škofja Loka	5
1.3. Prometna povezanost	6
1.4. Naselje Bukovščica	7
2. Analize	
2.1. Morfološka analiza	8
2.2. Topografija	9
2.3. Prerez reliefa	10
2.4. Vodotoki	11
2.5. Cestno omrežje	12
2.6. Analiza gospodarske javne infrastrukture	13
2.7. Kataster stavb	14
2.8. Analiza programske opremljenosti	15
2.9. Osi zazidave	16
2.10. Raba zemljišč	17
2.11. Prikaz Franciscejskega katastra	18
2.12. Ortofoto prikaz iz leta 2006 in 2018	19
2.13. Struktura prebivalstva	20
2.14. Zaznavna analiza	21
2.15. swot analiza	22
2.16. Fotoanaliza	23
3.	
3.1. Referenčni primeri	25
3.2. Koncept ureditve	26
3.3. Opis zasnove koncepta	27
3.4. Območje revitalizacije	28
3.5. Cestne površine v naselju Bukovščica	29
3.5. Dotrajane cestne površine	30
3.7. Trenutno avtobusno postajališče	31
3.8. Situacija	32
3.9. Prerezi območja	33
3.10. Elementi urbane opreme	34
3.11. Materiali	35
3.12. Prostorski prikaz posega v prostor	36

1.1. Lokacijska opredelitev občine Škofja Loka

Škofja Loka se nahaja 20km severo zahodno od Ljubljane. Tipična predalpska regija, katero zaznamuje razgiban relief Škofjeloškega hribovja obsega Seleško in Poljansko dolino ter hribovja med njima. Istoimensko naselje, ki je hkrati tudi glavno mesto občine pa leži ob sotočju Seleške in Poljanske Sore, ki se združita v Soro.

Svojo vzhodno in severovzhodno mejo si deli z občino Kranj, severozahodno z občino Železniki, zahodno z občino Gorenja vas- Poljane, južno z občino Dobrova- Polhov Gradec ter vzhodno z občino Medvode.

Slika 1. Ortofoto Slovenija [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: <http://gis.arso>.

Legenda:

O. Škofja Loka	O. Kranj	O. Dobrova - Polhov Gradec
O. Gorenja vas - Poljane	O. Železniki	O. Medvode

0 10km

1.2. Škofja Loka

Občina Škofja Loka je razdeljena na 11 krajevnih skupnosti, kar je prikazano spodaj. Znotraj nje se nahaja 62 naselji, ob tem pa občina šteje približno 23000 prebivalcev. Obsega 146 km², od tega kar 8202ha prekrivajo gozdovi ter 2654ha površine za kmetovanje. Povprečna nadmorska višina občine znaša 443m. Kot že omenjeno je razlog za razgiban relief sama lokacija regije, ki se nahaja v predapljskem svetu. Dotično pa relief ustvarjata Šaleško ter Polhograjsko hribovje, doline in pa seveda Sorško polje. Nižji vrhovi se pričnejo pri višini 500m nadmorske višine in se dvigajo od vzhoda proti zahodu.

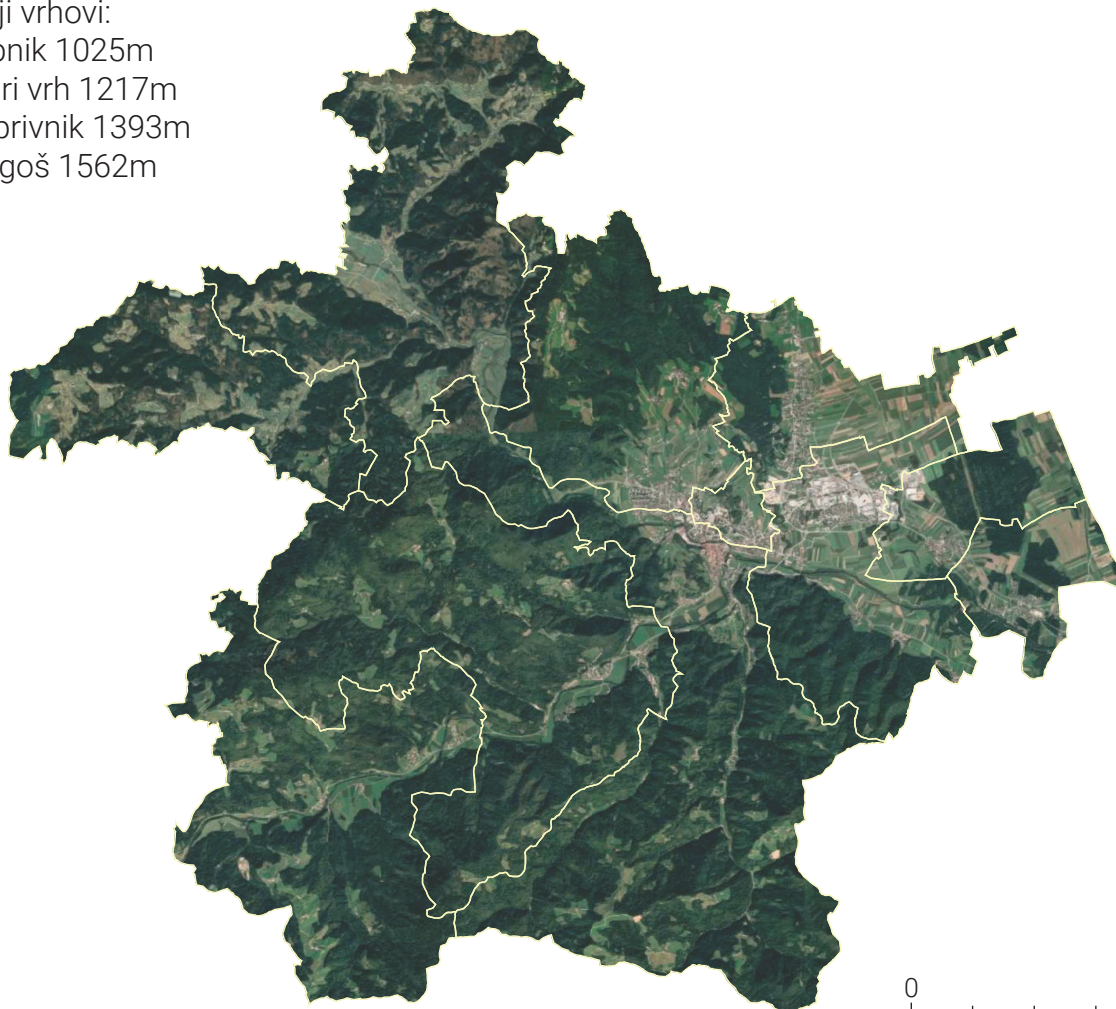
Višji vrhovi:

Lubnik 1025m

Stari vrh 1217m

Koprivnik 1393m

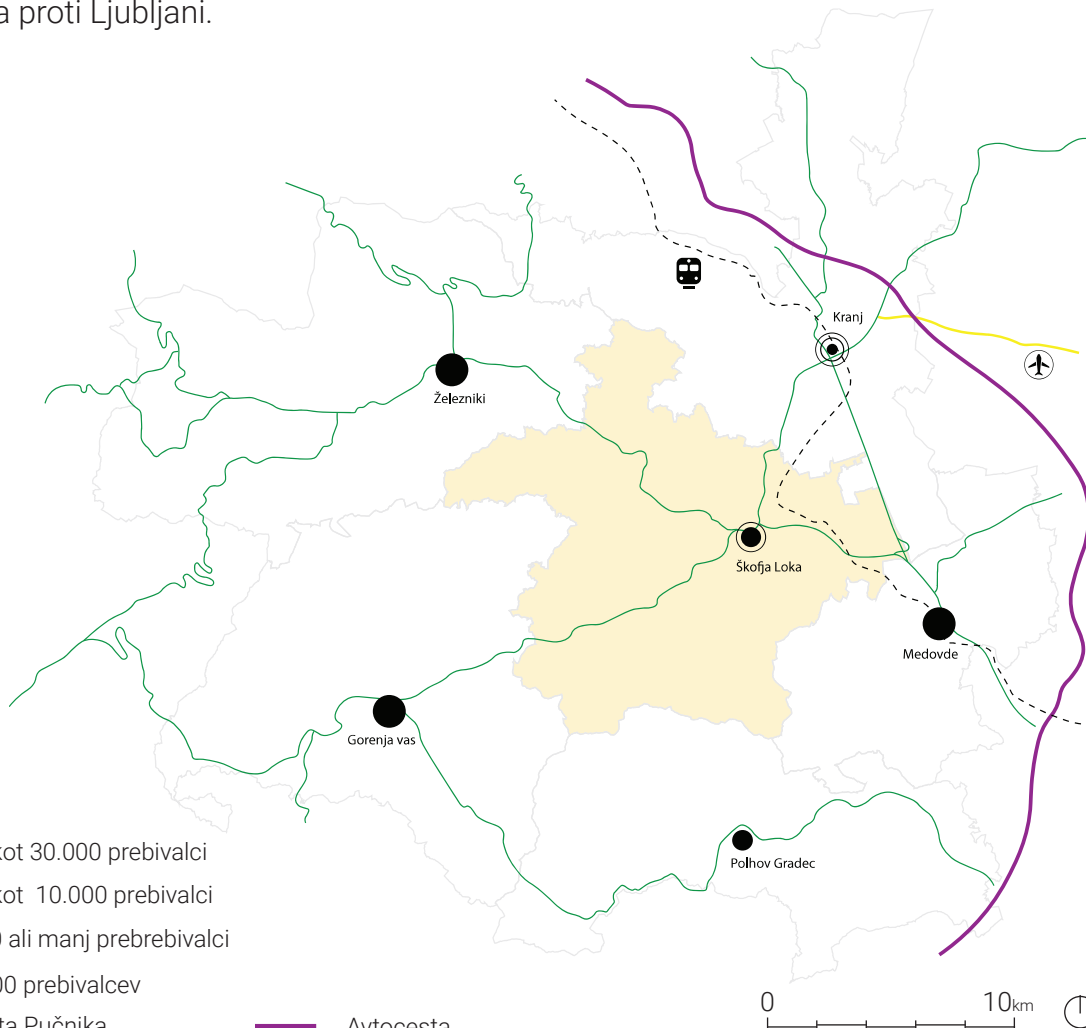
Blegoš 1562m

Slika 2. Ortofoto Slovenija [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: <http://gis.arso>.

1.3. Prometna povezanost

Prikaz ponuja vpogled transportnih povezav na območju občine Škofja Loka ter njene bližnje okolice. Mreža regionalnih cest povezuje večja naselja oz. mesta v okolici Škofje Loke. Nekoliko izven občinske meje na vzhodno stran se nahaja avtocesta E61. Še nekoliko vzhodneje, kakšnih 15km zračne razdalje se nahaja letališče Jožeta Pučnika, ki predstavlja močno transportno točko v prostoru. Na območju Škofje loke v severovzhodnem delu mej občine poteka tudi železniška proga, ki poteka od Kranja proti Ljubljani.

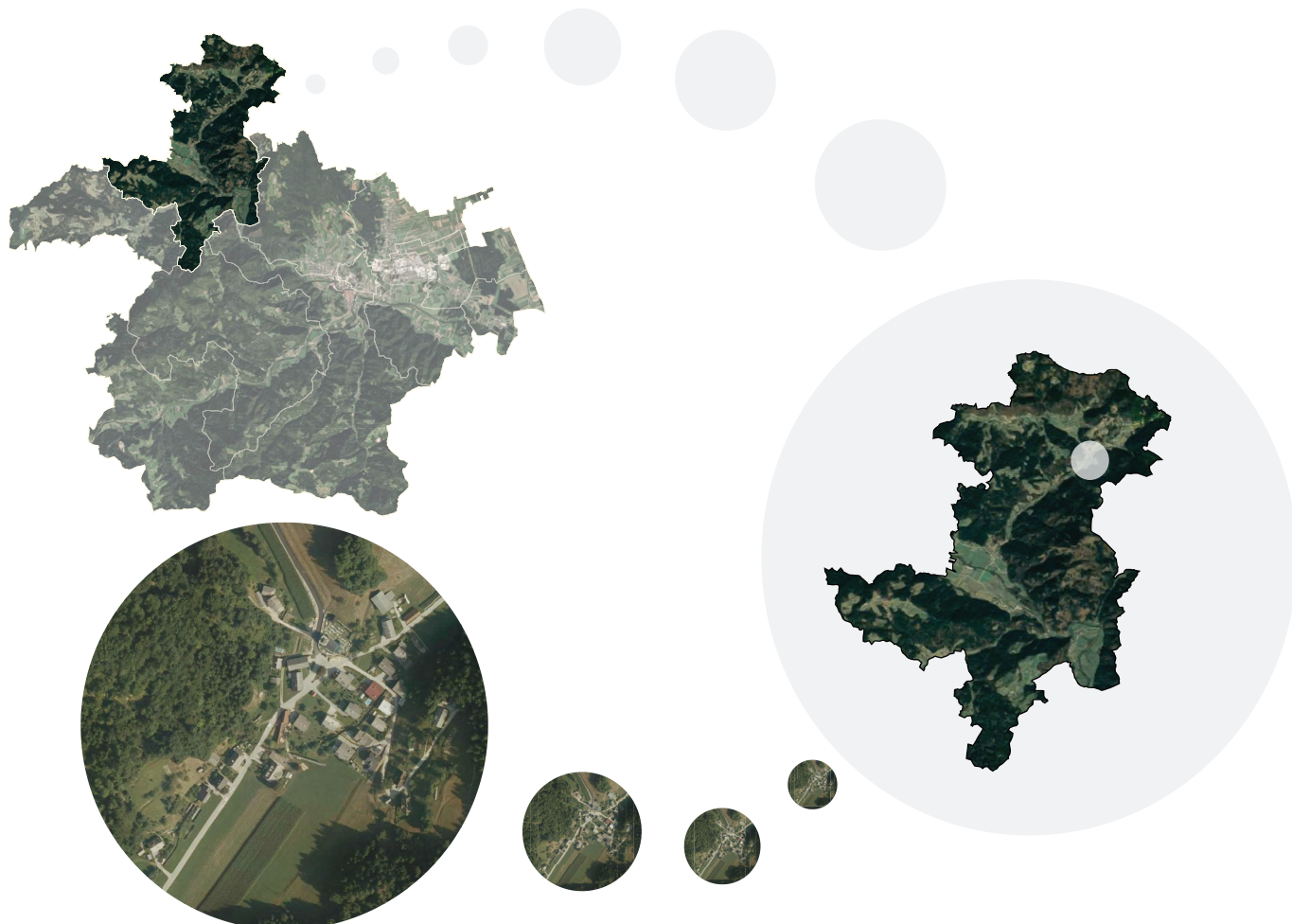

Legenda:

	Naselje z več kot 30.000 prebivalci		Avtocesta
	Naselje z več kot 10.000 prebivalci		Glavna cesta
	Naselje s 5380 ali manj prebivalci		Regionalna cesta
	Naselje do 1000 prebivalcev		
	Letališče Jožeta Pučnika		
	Železniška proga		
	Občinska Meja		

1.4. Naselje Bukovščica

Bukovščica se nahaja na severnem delu občine Škofja Loka in šteje 140 prebivalcev. Spada v istoimensko krajevno skupnost KS Bukovščica. Skozi naselje pelje lokalna cesta ob kateri se je na križišču pri cerkvi Sv. Klemna razvilo manjše stanovanjsko naselje Bukovščica. Šteje 23 stanovanjskih objektov, župnijsko cerkev Sv. Klemna z okoliškim pokopališčem ter podružnico OŠ Ivana Groharja. Cerkev, ki s križiščem pred njo tvori navidezno središče in v prostoru predstavlja dominantno je bila zgrajena leta 1851 in je zapisana v register kulturne dediščine. V naselju se nahajata tudi dve kmetiji, ki spadata pod kulturno dediščino. Obe iz preloma 19. v 20. stoletje.

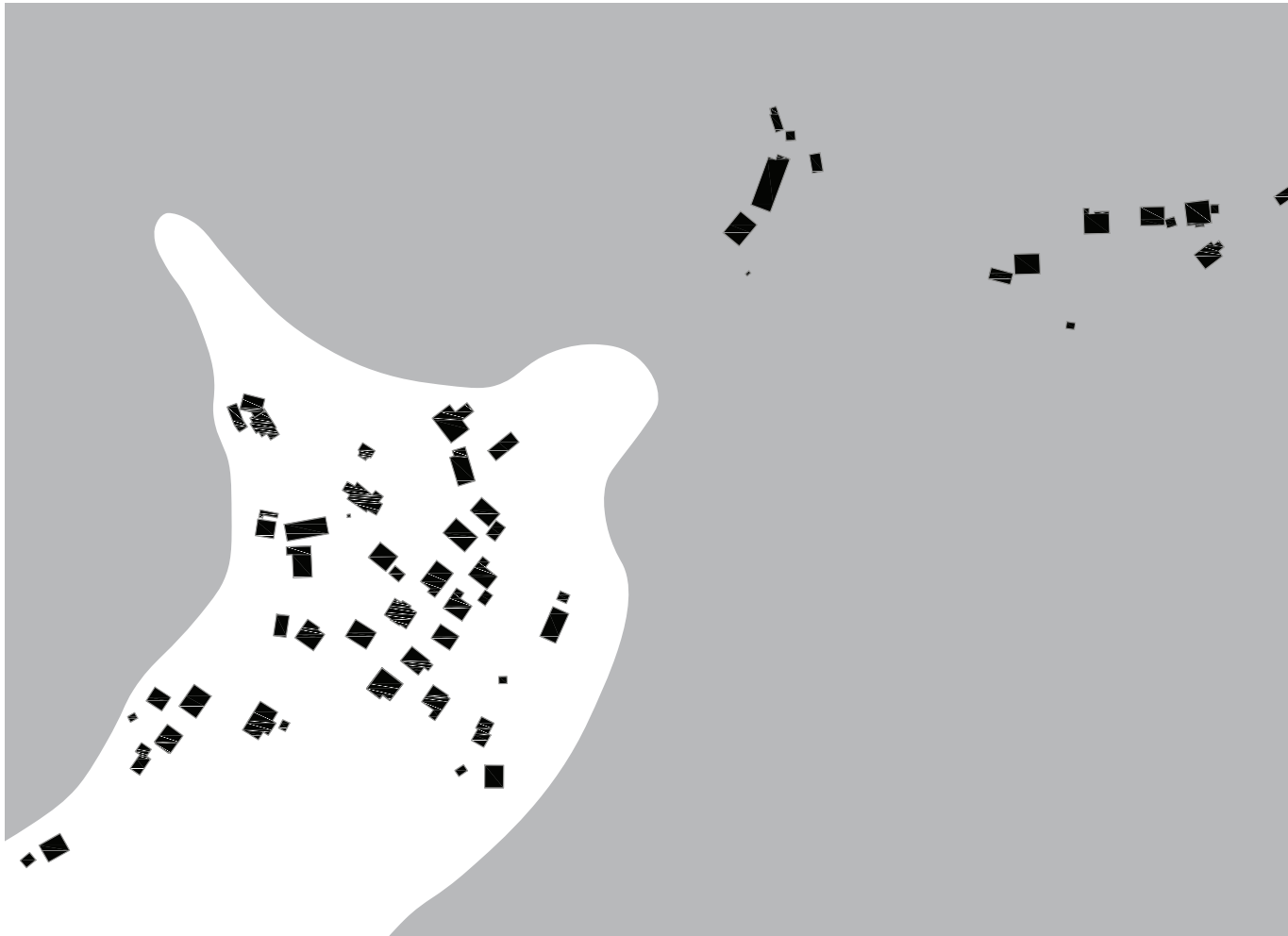
Slika 3. Ortofoto Slovenija [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: <http://gis.arso>.

2.1. Morfološka analiza

Prikaz polno/prazno nam daje vpogled strukture naselja in prikaz kako se je naselje razraščalo okoli cerkve ter ob osi cestišč.

Legenda:

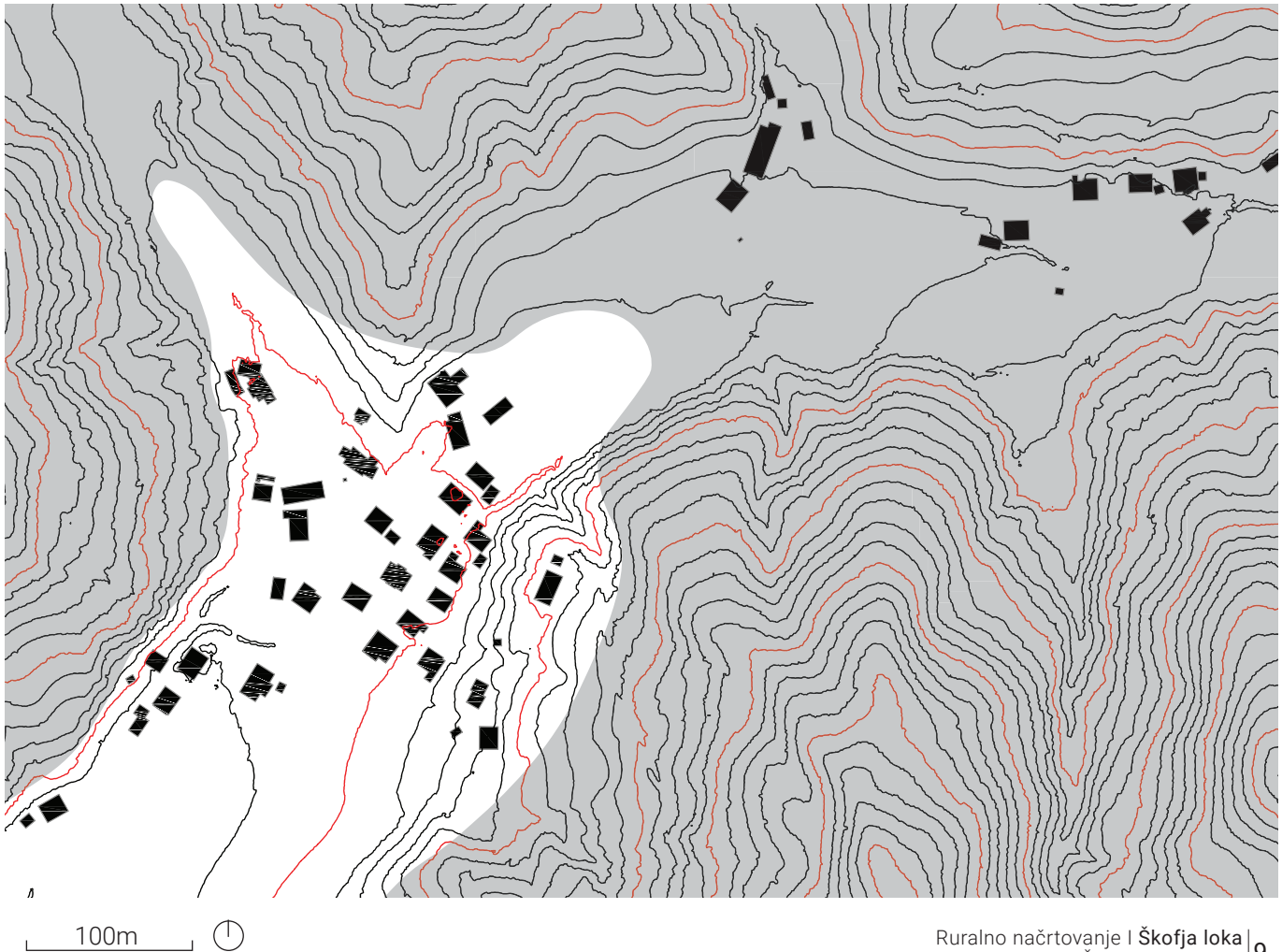
 Zazidava/objekt

2.2. Topografija

Kot je značilno za celotno občino Škofja Loka, Bukovščico definira razgiban relief. Kot je razvidno iz prikaza se naselje Bukovščica nahaja v manjši dolini. Nadmorska višina naselja je 447m.

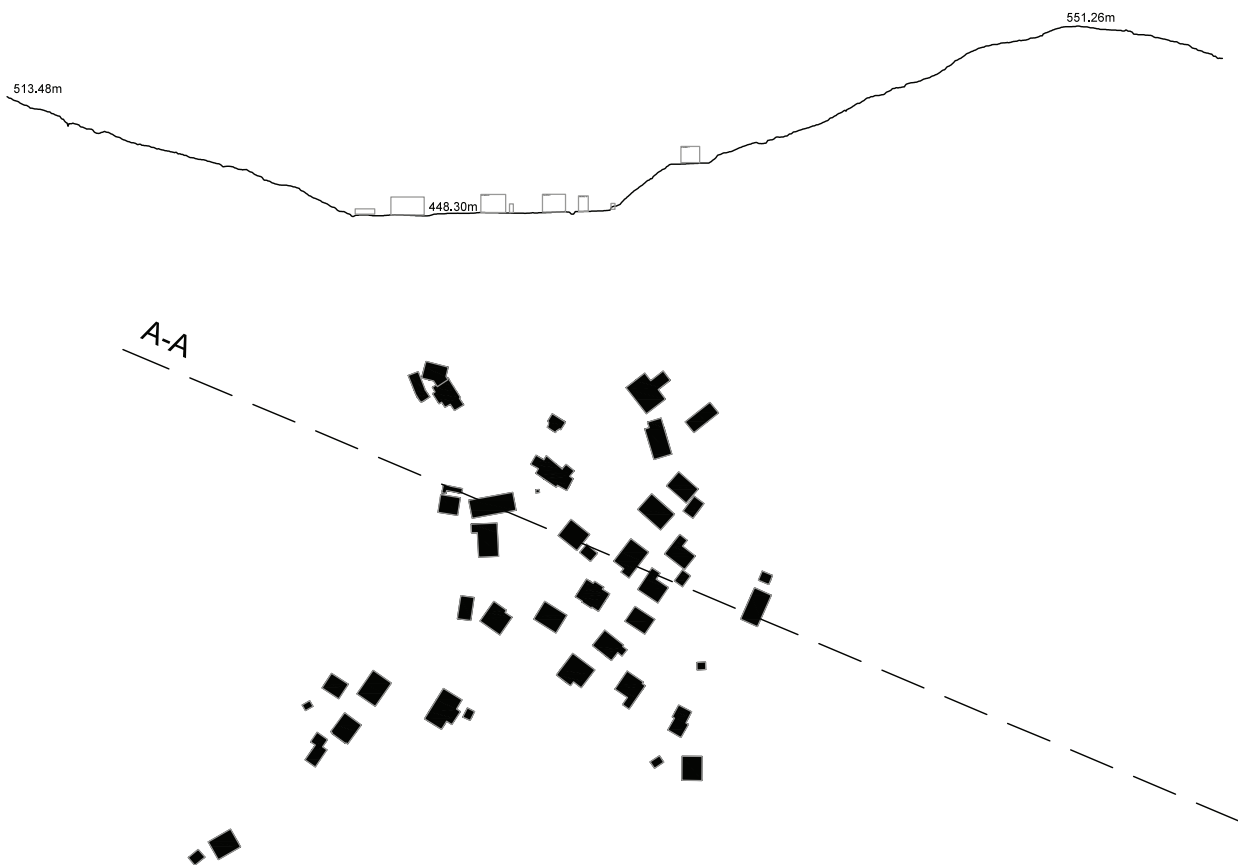
Legenda:

2.3. Prerez topografije

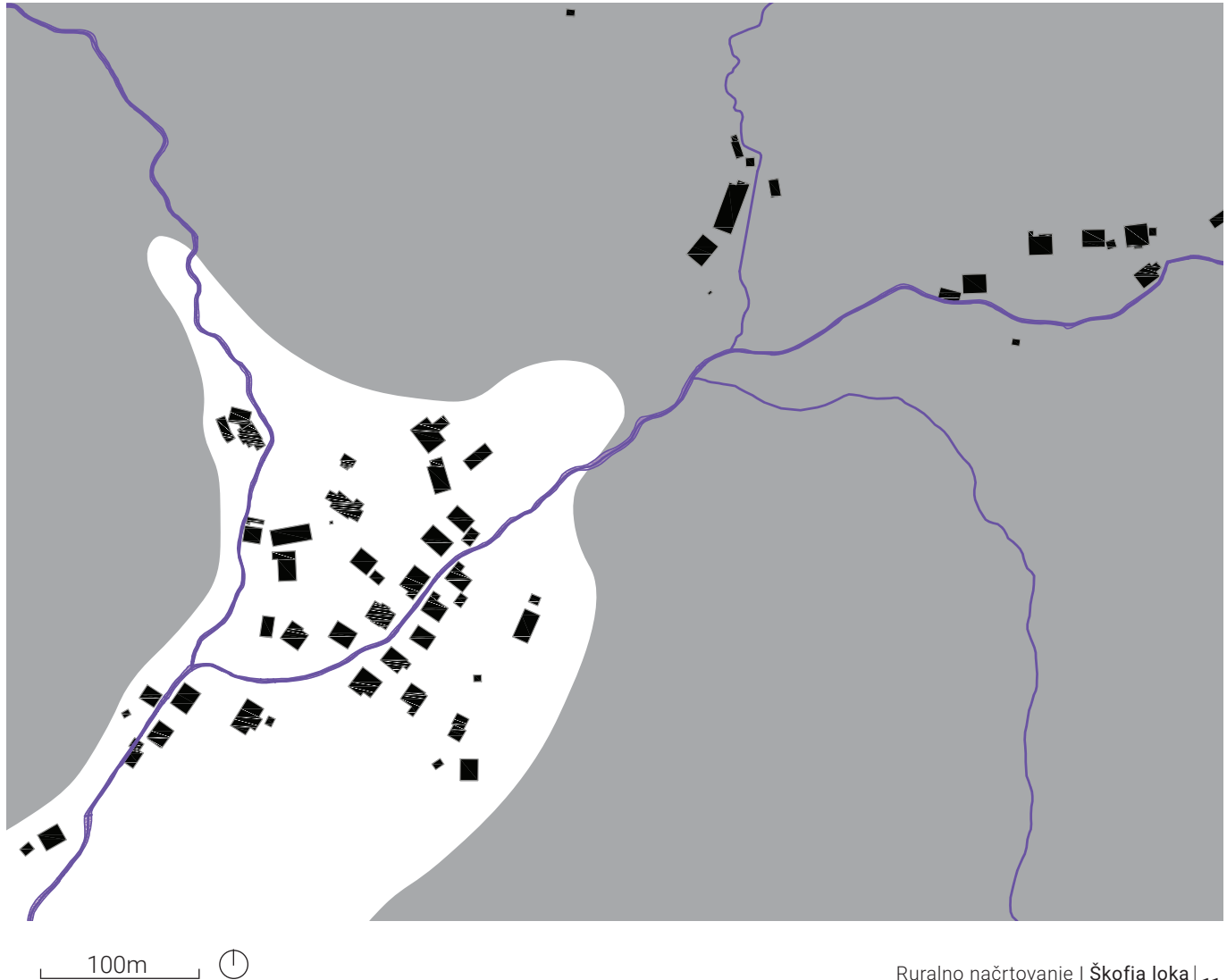
Povprečna nadmorska višina naselja Bukovščica meri 448m in se nahaja med 50 in 100m višjima vzpetinama, ki na naselje gledata iz vzhodne ter zahodne smeri.

A-A Prerez

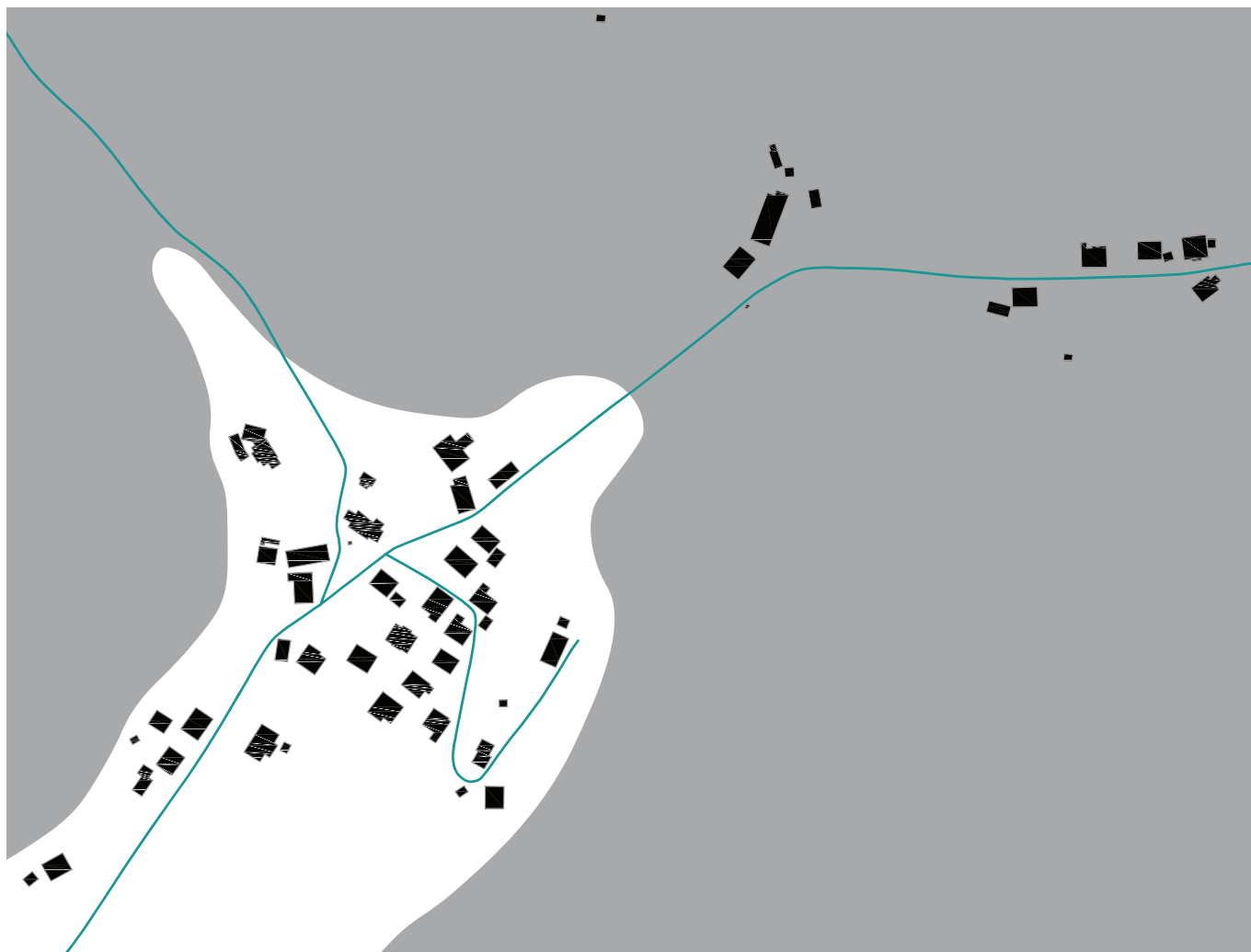
2.4. Vodotoki

Prikaz vodotokov na območju.

2.5. Cestno omrežje

V naselju Bukovščica potekajo cestne povezave iz dveh smeri. Prva prihaja iz smeri Ševlje in Knap, in potezo nadaljuje kot glavna os naselja v smeri proti naselju Strmica in Čepulje. Druga pa prihaja iz smeri Pozirno. Vse ceste v naselju so opredeljene kot lokalne ceste.

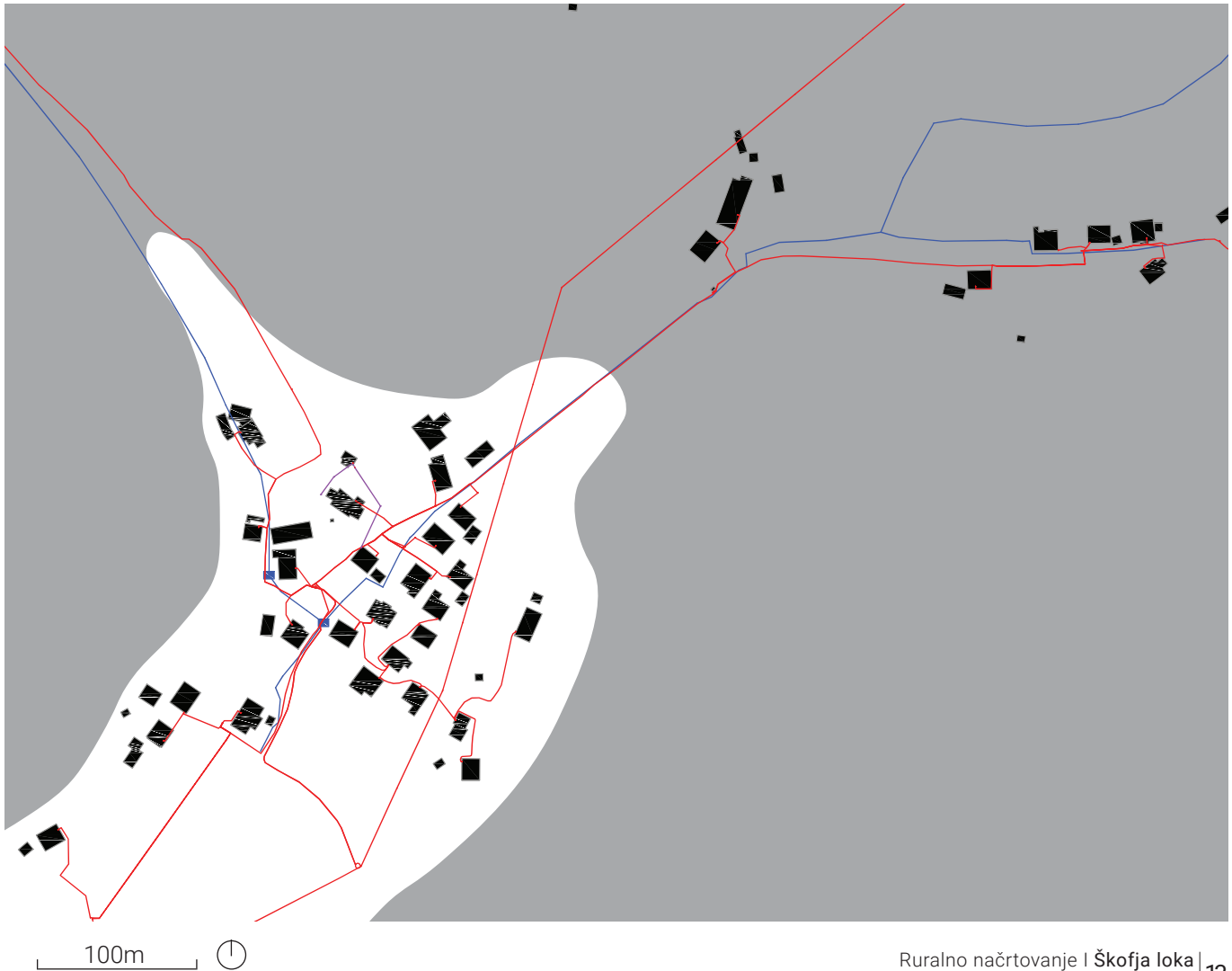

2.6. Analiza gospodarske javne infrastrukture

Prikaz daje vpogled opremljenosti naselja Bukovščica in vsebuje sistem kanalizacije, vodovoda, elektrike in javne razsvetljave.

Legenda:

- Vodooskrbna cev
- Kablovod
- Omrežje javne razsvetljave

2.7. Kataster stavb

Prikazan je kataster stavb za območje naselja Bukovščica.

Legenda:

— ZK parcelne meje

2.8. Analiza programske opremljenosti

Naselje oblikuje razpršenost stanovanjskih objektov s cerkvijo v središču. Veliko je kmetijskih objektov (kozolec, hlev, senik) na južnem delu naselja pa se nahaja tudi podružnična osnovna šola.

Legenda:

- Stanovanjski objekti
- Objekti javnega značaja
- Kozolec, hlev, senik

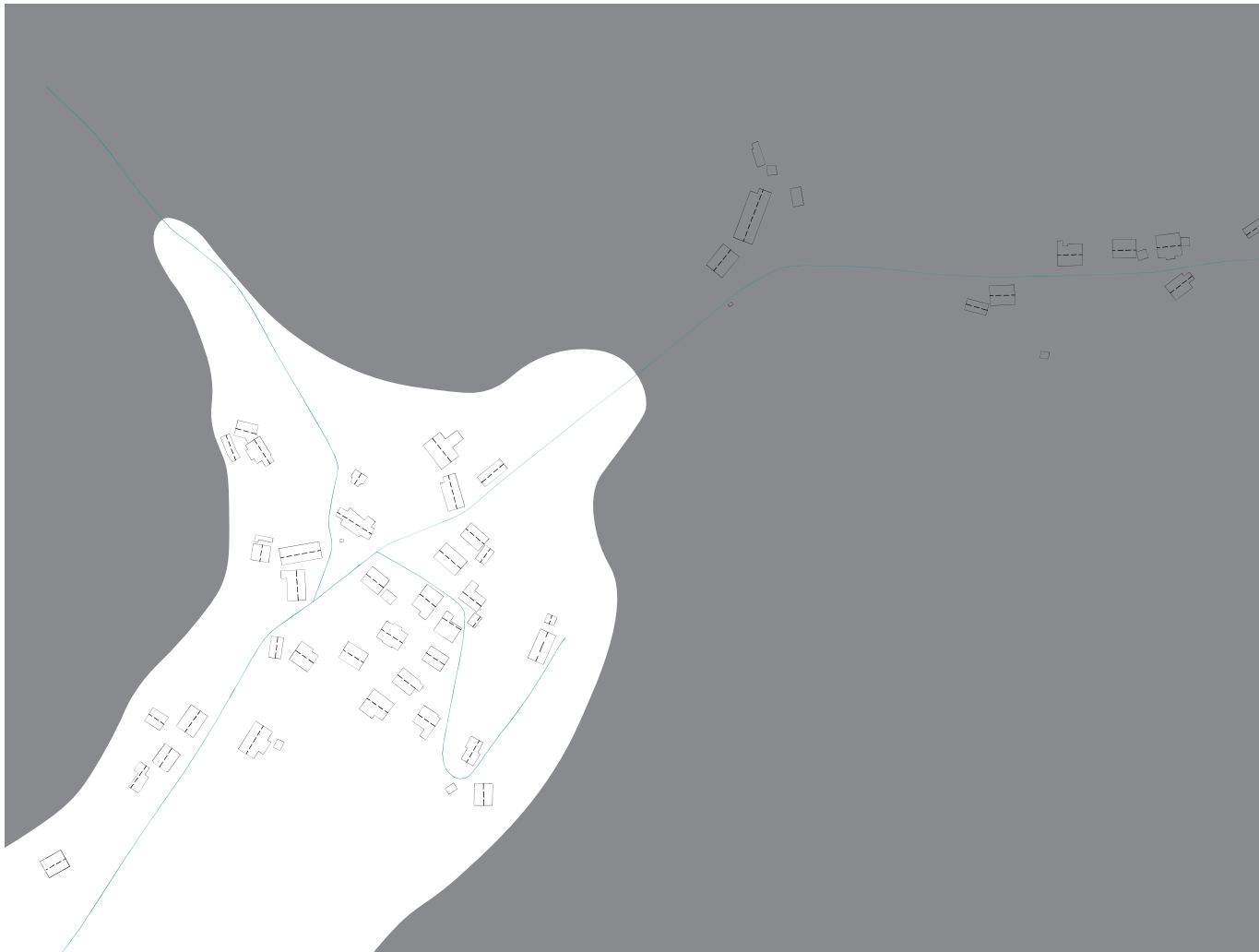

100m

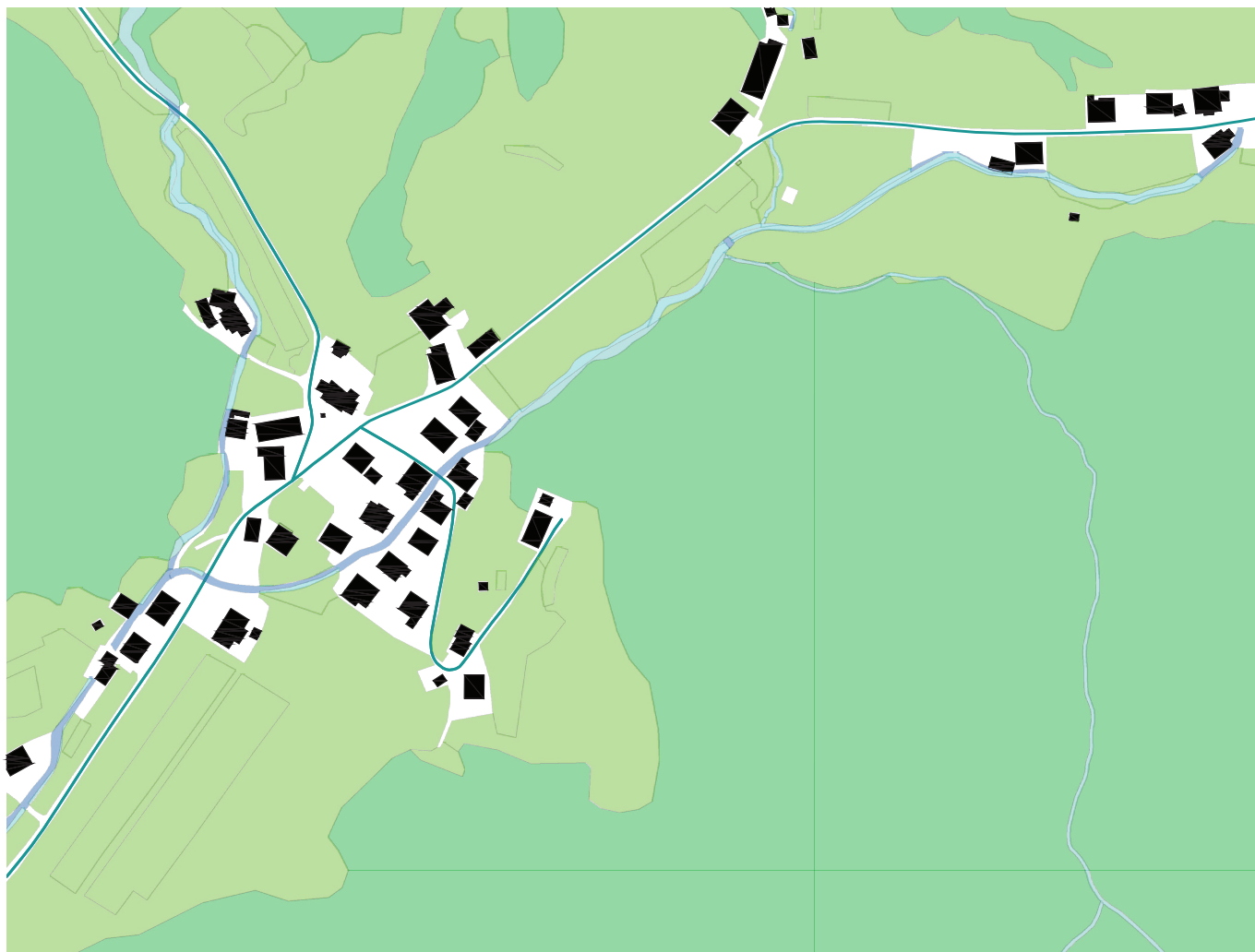
2.9. Osi zazidave

Osi prikazujejo potek slemen streh oz. orientiranost objektov. Večina stanovanjskih stavb je orientiranih severo-zahod in jugo-vzhod medtem, ko so kmetijski objekti orientirani vzhod-zahod.

2.10. Raba zemljišč

Zemljišča, ki niso prekrita z gozdom so pretežno uporabljena kot kmetijska, preostala zemljišča pa so namenjena zazidavi.

100m

2.11. Prikaz Franciscejskega katastra

Slika 4. Franciscejski kataster [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: <https://hub.arcgis.com/>

2.12. Ortofoto prikaz iz leta 2006 in 2018

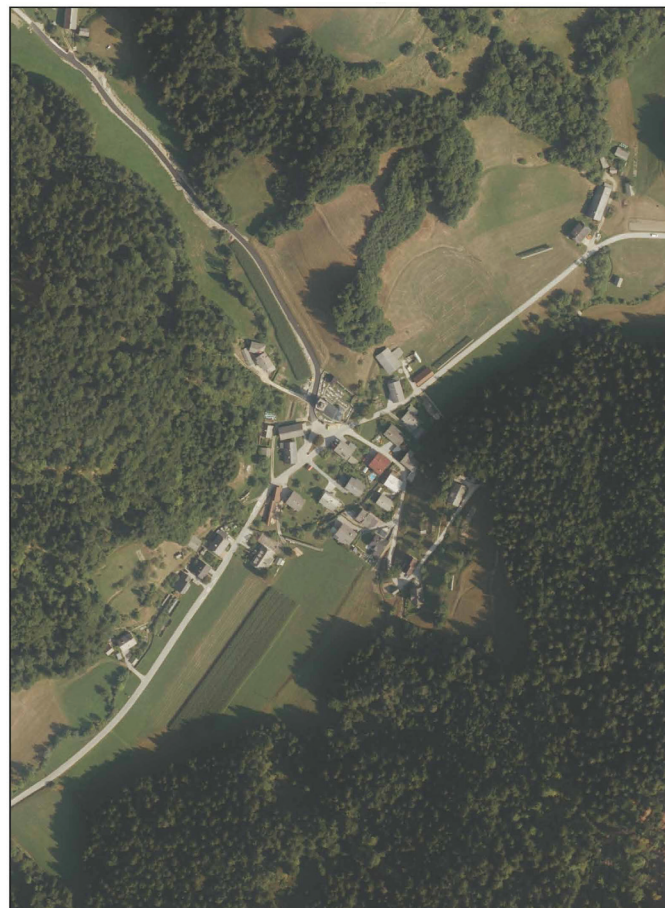
2006

Merilo 1:3000

Slika 5. Ortofoto Bukovščica [digitalna slika],(2020). Pridobljeno z: <http://gis.arso>.

2018

Merilo 1:3000

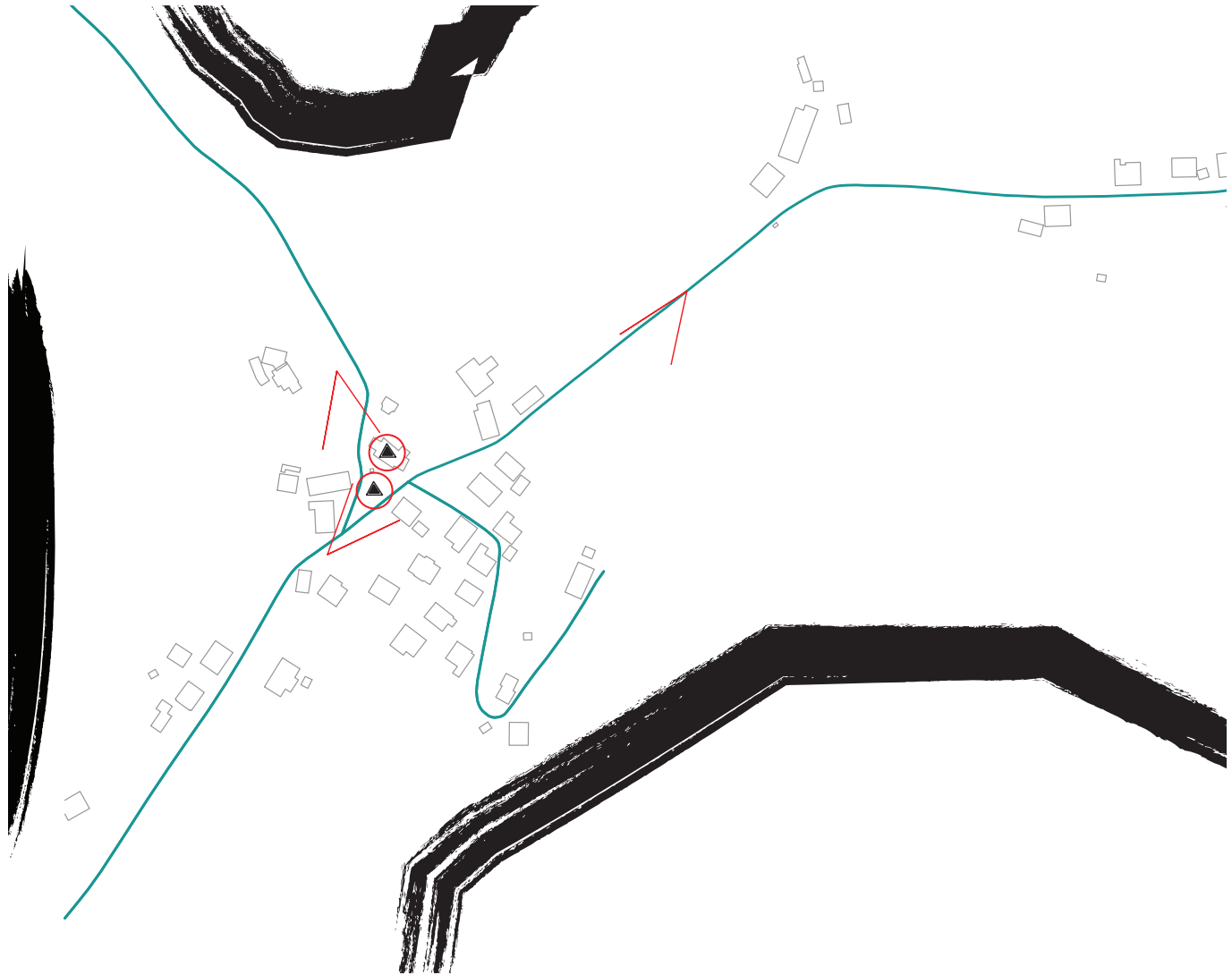
Slika 6. Ortofoto Bukovščica [digitalna slika],(2020). Pridobljeno z: <http://gis.arso>.

2.13. Struktura prebivalstva

LETO	Prebivalstvo	Povprečna starost (leta)	Indeks staranja	Delež preb. starih 0-14 let (%)	Delež preb. starih 15-64 let (%)	Delež preb. starih >65 let (%)
2011	146	39,8	109,1	15,1	68,5	16,4
2012	147	39,5	113,6	15,0	68,0	17,0
2013	150	39,7	123,8	14,0	68,7	17,3
2014	143	40,7	131,6	13,3	69,2	17,5
2015	143	41,5	142,1	13,3	67,8	18,9
2016	147	41,0	136,8	12,9	69,4	17,7
2017	138	42,4	147,4	13,8	65,9	20,3
2018	140	41,9	118,2	15,7	65,7	18,6
2019	144	40,5	104,0	17,4	64,6	18,0
2020	140	42,1	121,7	16,4	63,6	20,0

Slika 7. Statistična tabela Bukovščica [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05A1002S.px>

2.4. Zaznavna analiza

2.15. SWOT analiza

	Prednosti	Slabosti	Priložnosti	Nevarnosti
Poselitev	Manjše vaško območje, kjer se vsi poznajo in lahko vedejo po nekih svojih vaških pravilih.	Oddaljenost bližjih urbanih območji.	Območje je v sklopu poselitve dovzetno do par novih zazidav, ki so vsekakor enostanovanjske hiše in ne kakšne druge tipologije.	Razprodaja stavbnih zemljišč in prihod več novih prebivalcev.
Kmetijstvo	V naselju se nahajata dve kmetiji, ki posedujeta več obdelovalnih površin, sredi naselja je manjši pašnik, kjer se pasejo tri krave, v naselju se ob posameznih hišah nahajajo manjši sadovnjaki in vrtički.		Višanje samooskrbne sposobnosti vaščanov.	Nova parcelacija, ki odobrava gradnjo objektov na trenutnih pridelovalnih površinah.
Javni prostor		Trenutni javni prostori so neurejeni in ne ponujajo možnosti zbiranja vaščanov.	Vzpostavitev javnega prostora primernega za zbiranje in druženje.	Ciljna publika ni dovzetna na spremembe v prostoru.
Dostopnost	Bližina Škofje Loke, zaradi česar je blizu tudi regionalna cesta.	Relativna oddaljenost za prihod interventnih vozil.	Razširitev cestišča, predvsem od regionalne ceste Češnjica-Škofja loka (403), pa do naselja Bukovščica.	Otežen dostop intervencije.
Demografija	Precej stabilno in kar se tiče št. prebivalcev, kot tudi starosti.	Dnevne delovne migracije ter migracije zaradi šolstva		preseljevanje

2.16. Fotoanaliza

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

3.1. Referenčni primeri

Slika 8. Gabrje [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: https://www.novomesto.si/dogajanje/novice/2019061808025390/v_gabrju_podpisali_pogodbo_za_ureditev_vaskega_sredisca/

Gabrje
(mestna občina Novo mesto)

V Gabrjah v mestni občini Novo mesto so se prav tako soočili z problemom velike tranzitnosti območja. Z prenovo tlaka, dodajanje ovir za zmanjševanje hitrosti prometa ter urejanjem okolice upajo na izboljšanje urbanega okolja.

Slika 9. Gabrje [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: <https://www.nadskofija-ljubljana.si/nadskofija/teritorialna-delitev-nadskofije/zupnije/sv-lenart/>

Sv. Lenart
(občina Škofja Loka)

V krajevni skupnosti sv. Lenart v občini Škofja Loka so se prav tako kot v Bukovščici spopadli z problemom parkirnih mest v času nedeljskih maš. Rešitev je bila osnova in "izgradnja" manjšega makadamskega parkirišča v bližini cerkve. Parkirišče samo po sebi ne izstopa iz okolice, prav tako pa se ga lahko v primeru neuporabnosti z lahkoto spremeni nazaj v prvotno obliko, travnik.

Slika 10. Gabrje [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: <https://in.pinterest.com/pin/827817975235071723/>

The Inverness City Centre

Sama lokacija projekta ni podobna Bukovščici, saj se slednji projekt nanaša na preureditev historičnega centra mesta. Kljub temu, pa so v projekt vključili določene intervencije za izboljšanje lokacije za pešce, katere bi lahko uporabili tudi v Bukovščici. Tako so npr. v tlak vgravirali liste, da bi kljub meščanskemu izgledu ulice dodali nek naraven element.

3.2. Koncept ureditve

Poseg v vaško okolje v naselju Bukovščica ne želi spreminjati značaja in namena prostora, ponuja pa možnosti zbiranja in se koncentrira na zadrževanje vaščanov ter obiskovalcev nedeljskih maš, ki naselje ob nedeljah zapolnijo do zadnjega kotička, kolesarjev, ki kolesarijo mimo ter šolarjev, ki jih na tem mestu pobere in odloži avtobus.

Ureditev zajema obnovitev cestišča skozi naselje, revitalizacijo središčnega dela naselja pred cerkvijo, ureditev pločnika, ki povezuje središčni del s podružnično osnovno šolo ter makadamsko parkirišče, za potrebe nedeljskih maš.

3.3. Opis zasnove koncepta

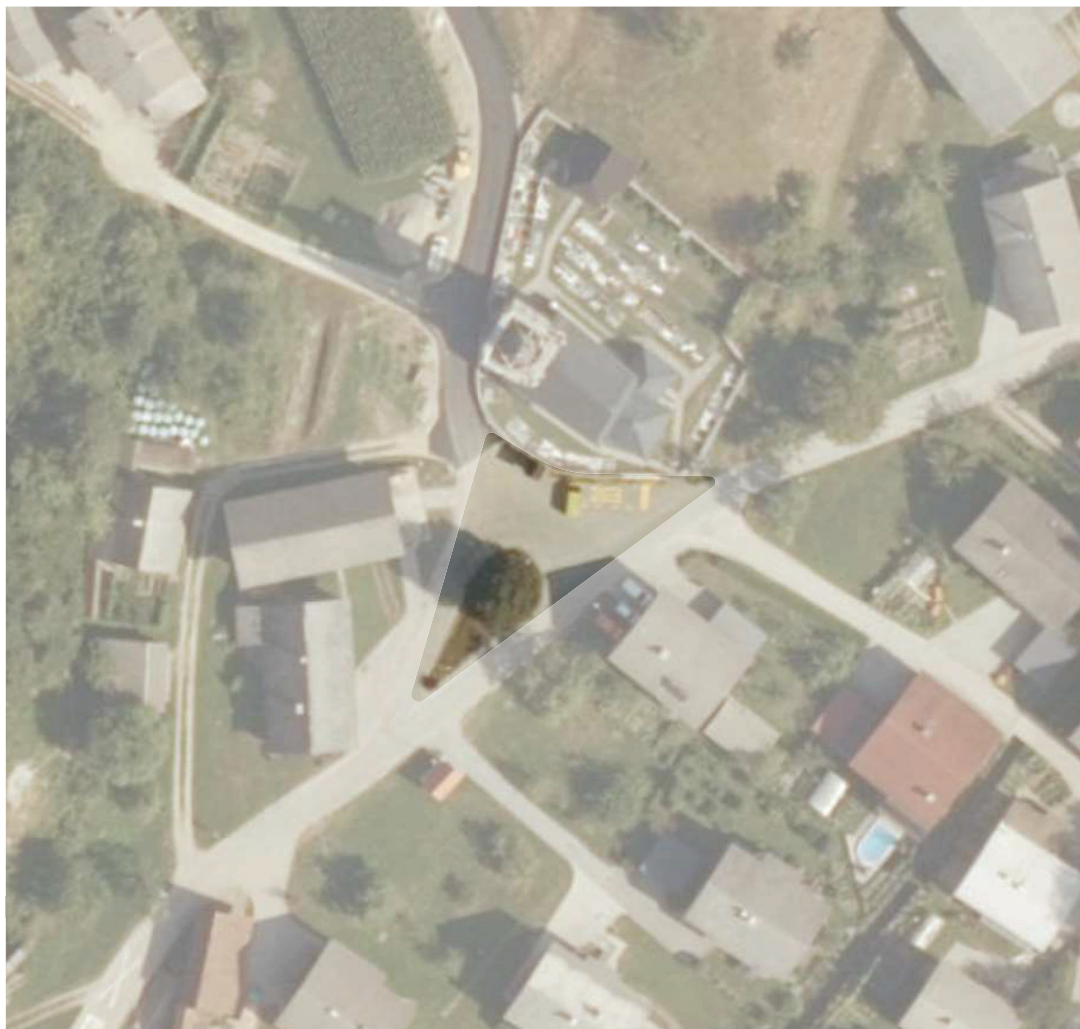
Že ob vstopu v vas spremenjen tlak cestišča opozori voznika, da prilagodi hitrost. Menjava tlaka služi kot psihološka ovira na voznika in ga opozori, da se nahaja v nekem mirnem območju. Tlak cestišča je urejen z brušenim betonom. Razlog za izbor tega je njegov izgled, ki daje občutek mestnosti a je hkrati še vedno primeren za uporabno na vaških področjih. Obenem se sklada s tlakom uporabljenim na ploščadi pred cerkvijo.

Za prostor pred cerkvijo Sv. Klemenca, je bil največji izziv urediti prostor tako, da postane vsakodnevna točka zbiranja prebivalcev naselja Bukovščica. Trenutno služi prostor le kot vozna površina kjer ni možnosti zbiranja, posedanja in druženja temveč je le obračališče avtobusa, ki skozi vas vozi štirikrat dnevno. Ureditev z novim tlakom iz granitnih kock sovпада z vaškim značajem, hkrati pa je stik z brušenim betonom prijeten in estetskega vidika. Princip delovanja prostora je urejen na osnovah shared-space, kar dovoljuje, da so uporabniki vozniki, ki le prevozijo površino, avtobus, ki tu obrača ter vaščani, ki se na tem mestu zbirajo in družijo. Za namen tukajšnjega zbiranja je prostor odprt oz. relativno prazen ob tem pa je opremljen s klopmi, ki poskrbijo, da obiskovci tu ostanejo. Ohranjeni sta kapelica, ki se nahaja ob betonski ograji, katere nov izgled je tudi del ureditve in glavna točka v prostoru - Bukev, ki stoji sredi naselja Bukovščica. Ureditev poskrbi tudi za kolesarje, ki kolesarijo po Loški kolesarski poti (12. etapa).

Urejeno makadamsko parkirišče je zgolj neka hitra ureditev, ki ne posega v okolje v smislu, da na tem mestu ostane za vedno. Potrebno pa je za zagotavljanje parkirnih mest ob nedeljskih mašah, ko se v vasi zbere veliko število ljudi med katerimi so tudi prebivalcev okoliških vasi.

3.4. Območje revitalizacije

Izbrano območje urejanja se nahaja v središču vasi Bukovščica. Prostor ustvarjajo predvsem cerkev Sv. Klemenca, prostor pred njo ter manjša zelenitev v obliki kapljice, na kateri pa se razrašča manjša bukev. Prav njena pozicija predstavlja navidezno središče naselja. Del prostora pred cerkvijo je trenutno izkoriščen za potrebe avtobusne postaje.

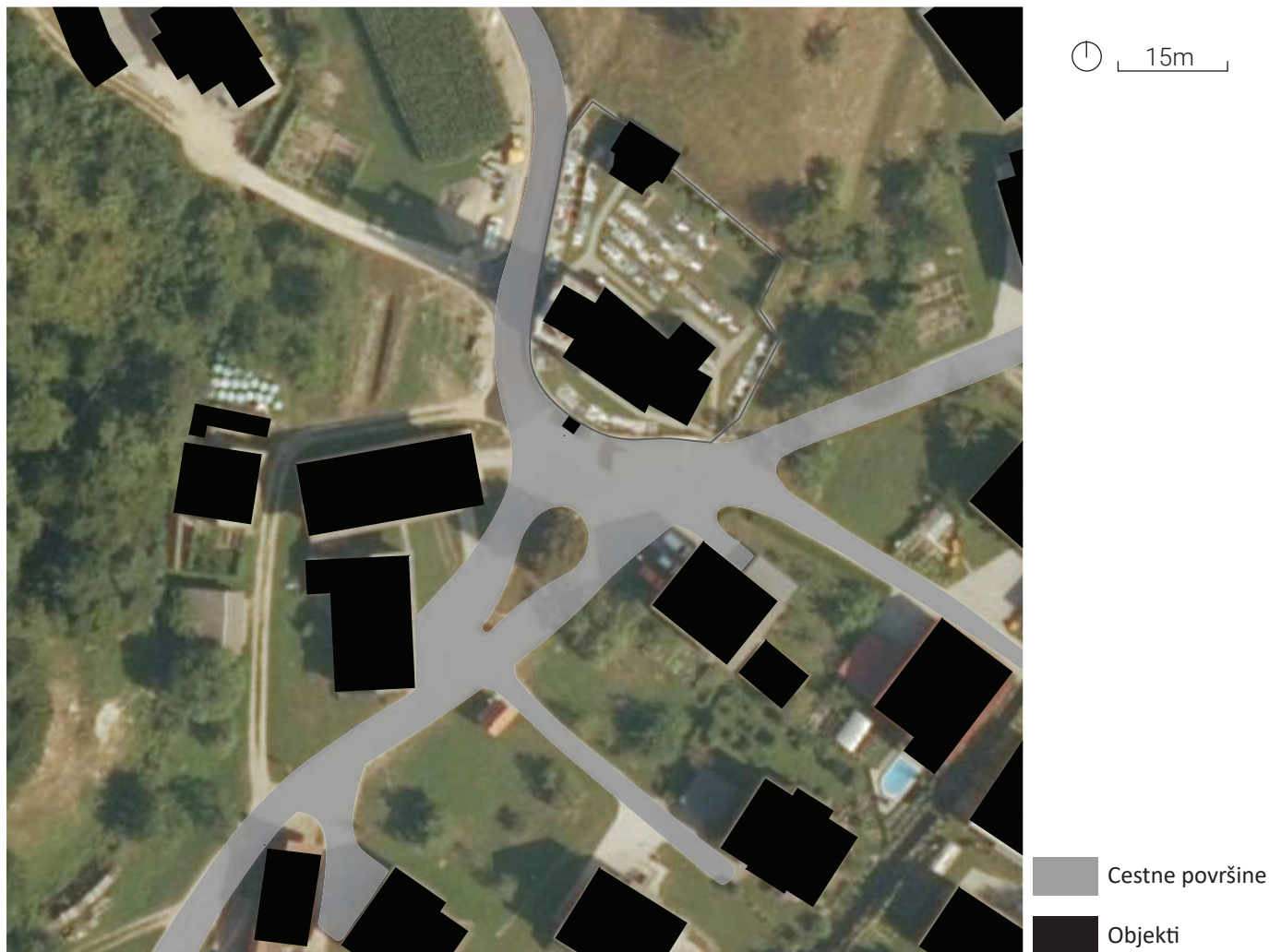

🕒 15m

Slika 11. Ortofoto Bukovščica [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja>

3.5. Cestne površine v naselju Bukovščica

Središče naselja, kjer se bo zgodila preureditev je stičišče treh cest. Prva, ki je usmerjena proti severu vodi v Pozirno, naslednja na jugozahodno stran vodi v sosednje naselje Knape in tretja, ki gre proti vzhodu vodi v Strmico. Na križišču teh treh cest se nahaja večja odprta betonska površina, katere trenutna funkcija je le avtobusno postajališče.

Slika 12. Ortofoto Bukovščica [digitalna slika]. (2020). Pridobljeno z: <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja>

3.6. Dotrajane cestne površine

Od prej omenjenih cest je pred kratkim bila prenovljena cesta v Pozirno, medtem ko ostali dve delujeta dokaj dotrajani (razpoke, kolesnice). V naselju ni urejenih pločnikov ob cestišču, kar predlagana ureditev vsebuje.

Legenda:

—	Dotrajano cestišče	■	Cestne površine
—	Potreba po pločniku	■	Objekti

⌚ 15m

Slika 13. Ortofoto Bukovščica [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja>

3.7. Trenutno avtobusno postajališče

Avtobusni prevoz v naselju Bukovščica je organiziran za učence osnovne in srednje šole. Naselje predstavlja prvo in zadnjo postajo v liniji. Avtobus na postaji stoji štirikrat v dnevu in to dvakrat pred začetkom in dvakrat po zaključku pouka. Nikjer pa ni podatka koliko učencev se pripelje v Bukovščico.

Legenda: Obstoječe avtobusno postajališče

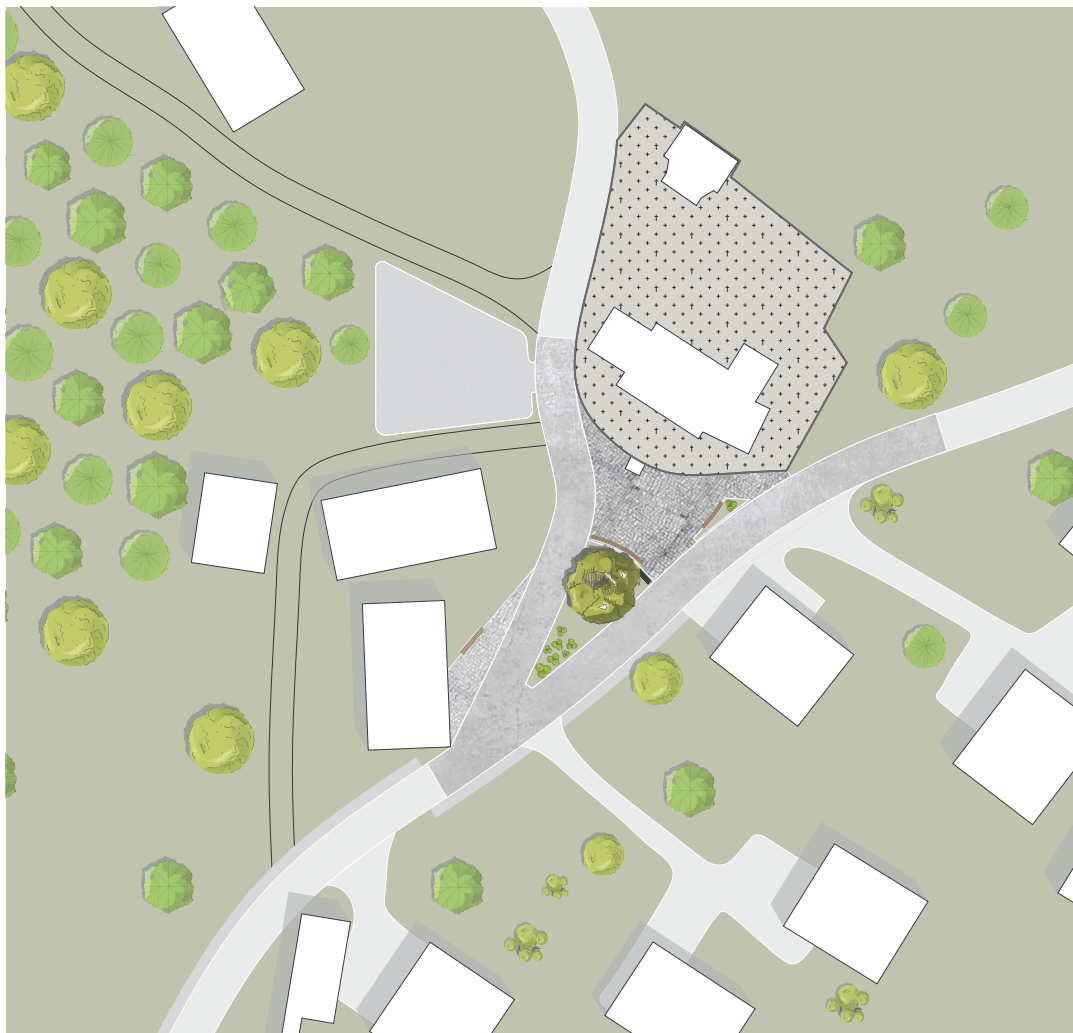
 15m

Slika 14. Ortofoto Bukovščica [digitalna slika]. (2020). Pridobljeno z: <http://gis.arso.gov.si/atlasokolja>

3.8. Situacija

(ureditev trga)

Poseg v vaško okolje znotraj Bukovščice ne želi spreminjati značaja in namena prostora, ponuja pa možnosti zbiranja in se koncentrira na zadrževanje vaščanov ter obiskovalcev nedeljskih maš, ki naselje ob nedeljah zapolnijo do zadnjega kotička. Zajema tudi mimoidoče kolesarje ter šolarje, ki jih na tem mestu pobere in odloži avtobus. Ureditev zajema obnovitev cestišča skozi naselje, revitalizacijo središčnega dela naselja pred cerkvijo, ureditev pločnika, ki povezuje središčni del s podružnično osnovno šolo ter makadamsko parkirišče, za potrebe nedeljskih maš.

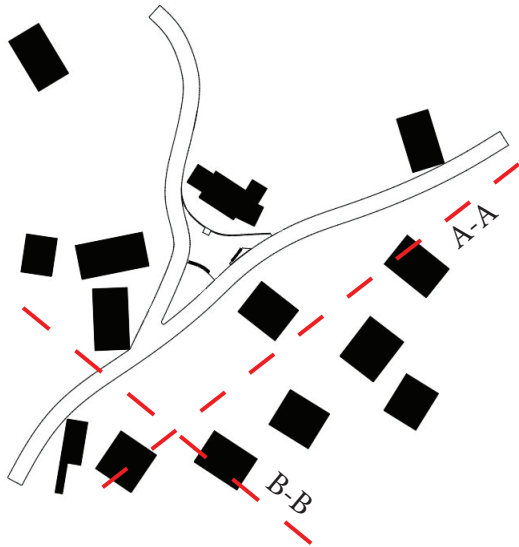
⌚ 15m

3.9. Prerezi območja

A-A

B-B

25m

3.10. Elementi urbane opreme

Za elemente sedenja bi na območju uporabili različne klopi. Slednje bi bile načrtovane iz dveh naravnih materialov - kamen in les. Del klopi je lahko namenjen drugim funkcijam - služile bi kot koš za smeti ali korita za rože. Oblika bi bila standardna linearno usmerjena, saj bi se klopi prilagajale umetnim robovom na lokaciji kot so npr. robniki ali kamniti zidovi.

Slika 15. Urbana oprema [digitalna slika]. (2020). Pridobljeno z: <https://www.pinterest.com/pin/420382946463423533/>

Slika 16. Klop [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: <https://www.bbz.la/projekt/umgebungsgestaltung-rbj-und-sjh-am-bahnhof-ost/>

Slika 17. Pitnik [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: <https://urbanff.com.au/product/pf450-pet-park-outdoor-drinking-station/>

Slika 18. Stojala za kolesa [digitalna slika]. (2020). Pridobljeno z: <http://www.delazzari.com.br/lightw>

Slika 19. Oglasna deska [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: <https://glenechoproject.wordpress.com/page/2/>

Druga urbana oprema bi obsegala informacijsko tablo v obliki manjšega kozolca (fotoanaliza slika 3), stojala za kolesa, ki bi omogočala ustavljanje kolesarjev na ti. 12. etapi ter fontatno-manjšo zunanjo pipo za pitje, ki bi prav tako služila obiskovalcem naselja. Pipa na območju že obstaja, vendar je v slabem stanju.

3.11. Materiali

Za tlakovanje bi uporabili več vrst materialov. Za novo nastalo površino pred cerkvijo, bi uporabili granitne/betonske kocke, saj dobro vizualno ločijo cesto od novonastalega trga, prav tako pa ne kazijo vaškega izgleda. Za cestišče, bi uporabljali brušen beton, za parkirišče pa pesek, saj bi tako nakazli, da je parkirišče le začasna ureditev, ter se lahko z leti zasuje/skoplje, ter preide v svojo prvotno obliko.

Slika 20. Pesek [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: <https://www.janmo.no/singel-og-sand/>

Slika 21. Brušen beton [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: <https://www.roadsbridges.com/muscle-fiber>

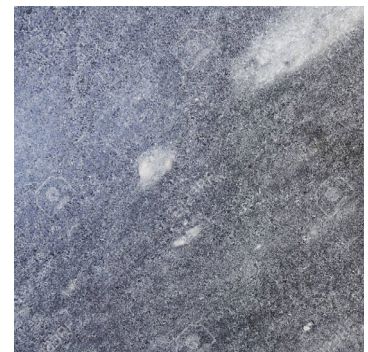

Slika 22. Granitne kocke [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: https://www.123rf.com/photo_116776878_a-cobblestone-pavement-useful-as-a-background.html

Urbana oprema na lokaciji bi bila sestavljena večinoma iz lesa in brušenega kamna. Les bi izbrali glede na njegovo učinkovitost na podnebne vplive (dež, sneg, vlaga) Barvo lesa bi lahko spreminjali z različnimi laki, slednje pa bi bile v temnejših odtenkih. Za druge kose urbane opreme kot so npr. fontana za pitje ter stojala za kolesa bi uporabljali jeklene oz. druge kovninske elemente, ki ne bi škodovale naravi in bi bile odporne na vremenske razmere.

Slika 23. Les [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: <https://unese.campusquotient.org/list-of-light-woods/>

Slika 24. Kamen [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: <https://www.elitestonefabrication.com>

3.12. Prostorski prikaz posega v prostor

1. Pogled na območje z strehe cerkve

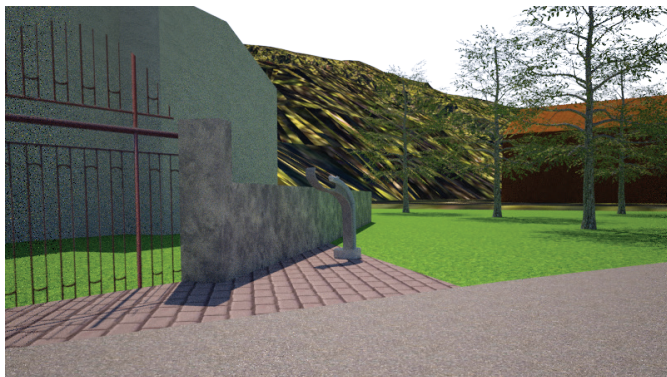
2. Pogled na območje z zahodne strani

3. Prikaz informacijske table z elementi sedenja

4. Prikaz zelenega otoka z klopmo na vzhodni strani trga

5. Prikaz zunanje pipe za pitje

6. Prikaz območja z južne strani

7. Prikaz območja z severne strani

8. Pogled iz strani "parkirišča" na območje

Anej Čalič
Blaž Korent

Revitalizacija središča neselja Bukovščica

2020/2021